

Tednik Učiteljski Tovariš.

Glasiło avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 16.

V Ljubljani, 19. malega travna 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloga poleg poštnine 6 K.

Kozjansko-šmarski-rogaški volilni okraj.

Dan 14. majnik ima odločiti, naj li zmaga zopet terorizem klerikalne-lažikmetiške Koroščeve klike, ali pa svobodna volja neodvisnih volilcev. — Ves klerikalni aparat nasilno deluje. — Misijoni, izpovednice, prižnice, javni in zaupni shodi, očitne in skrivne agitacije — vse to in še marsikaj skritega nervozno deluje — za svobodne volitve! — Korošec sam s svojimi zvestimi trabanti že osrečuje naše še tako neznatne kotičke, laže in bega roti in prosi za božjo voljo volilce, naj volijo njega in nikogar drugega, sicer kmet propade, vera bo uničena. Zavladalo bo mnogoženstvo, če njega ne bo v parlamentu; svet postane prava Sodoma in Gomora. Za nameček pa trosi med nerazsodne ljudi laži, da hoče liberalno učiteljstvo križe pometati iz šol, da hoče lenuhariti in briljantno živeti. (Vide Rajhenburg. Kozje, Šmarje, Tinsko itd. Ubogi kaplančki imajo le po 400—600 K plače, a nenasitni učitelji po 3000—4000 K itd.)

Torej mož, ki dannadan ostudno napada v svojem časopisju, v „Slov. Gospodarju“ in „Našem Domu“ učiteljstvo; mož, ki s prozornim namenom jemlje našemu stanu prepotrební ugled in tako neti sovraštvo med šolo in domom — ta človek, ki ni nikjer drugod imel upanja do zmage, ker je s svojim nadutim despotizmom in s svojo ošabno nespravljalivostjo postal celo med somišljeniki neprijatelj, kandidira sedaj v našem, po mnenju črne klike najbolj varnem volilnem okraju.

Dragi kolegi in kolegije! Ni ga pri nas na Štajerskem strupenejšega sovražnika novodobnega učiteljstva in naše šole nego je ta ošabni rimski doktor. — Kdor ne veruje, naj prelista par številčk njegovih glasil in naj sliši le en njegov govor. — Tudi v vaših rokah je sedaj njegova usoda! Minuli so časi, ko je učiteljstvo moralo ponižno poljubljati bič, s katerim je bilo šibano; zato vsi pogumno na krov! Tudi mi živimo med narodom in naše delo nam je rodilo zvestih prijateljev. — Razkrinkajmo jim te pobeljene grobove, pokažimo notranjo gnulobo in notranji smrad, ki ga zakrivajo s sladkimi obljubami, in spoznali bodo grabežljive volkove v ovčjih oblačilih. — Delajmo vsak v svojem kraju, združimo se vsi z neodvisnimi volilci in volimo na vsi črti neodvisnega kandidata, ki ga priporoča vrta naša narodna stranka in uspeh ne izostane!

Sploh naj bi tudi naša „Zveza“ v Celju storila v tem smislu potrebne korake in pravočasno doposlala vsem učiteljskim društvom primerne oklice, zakaj: Zora puca — bit' će dana!

Krivoverski klerikalizem — učiteljstvo te kliče pred sodbo ljudstva!

II.

„Slovenec“, št. 53: „Za kravji smeh“. Učitelj Črnagoj je pri liberalnem zaupnem shodu izjavil, da so učitelji v ogromni večini v taboru narodnonapredne stranke. Liberalni shod je sprejel v program ločitev cerkve od države in svobodno šolo. V izvrševalnem odboru liberalne stranke sedi voditelj učiteljstva Luka Jelenc. To je dokaz, da so člani njegove organizacije res pristasi liberalne stranke. Z dežele dobivamo poročilo, da se učitelji marsikje tudi obnašajo tako, kakor je treba po liberalnem programu. „Domoljub“ je parkrat okreal liberalstvo ljudskih učiteljev in zdaj kriče, da slovenskemu učiteljstvu sistematično jemlje čast ter izpodkopuje ugled in veljavo med ljudstvom. To beremo v zadnjem „Učit. Tovarišu“ zvezano s pozivom, naj učitelji pobijajo kandidature dr. Žitnika, ki je podpisan kot urednik „Domoljuba“. To je tako otročje, tako nepopisno neumno da bi se temu po pravici res smejale krave. Ali je liberalstvo ali protiljudsko rovanje ves bistven del pedagogike in učiteljstva sploh? Ali je kdo res tako prismojen, da misli, da se bo S. L. S. po svojih poslancih in po svojih glasilih ustavila v svojem boju proti liberalcem pri učiteljih? Še na misel nam ne pride, da bi liberalnim učiteljem dokazovali, da je edina S. L. S. v resnici vneti za šolo in učiteljstvo in da bo porabila vsa sredstva, da nihče ne bo več istovetil liberalstva z učiteljskim stanom. Pa proti dr. Žitniku! Pri zaupnem shodu je ravno njegovo kandidature toplo priporočal vrli, priljubljeni, za svoj stan in za ljudstvo vneti nadučitelj Ravnihar. Prosimo, naj se nam vsaka agitacija liberalnih učiteljev od poyosod vestno sporoči. Spravili bomo to gradivo in se držali tudi mi načela: Kakor nam posojajo, tako vračamo.“

To je odkrito povedano, ne pa po babje kakor v „Domoljubu“. Vendar ni proti našemu izzivanju o krivoverstvu tukaj omenjena niti ena besedica. Huj, to peče! Odgovoriti hočemo stvarno po vrsti. Nadučitelj Črnagoj je res na zaupnem shodu izjavil, da je ogromna večina učiteljstva narodnonapredna. To je tudi resnica. Mar naj bo klerikalna, ko ga klerikalizem že od pamtiveka neprestano blati, psuje, obrekuje, mu jemlje čast in poštenje med narodom? Klerikalizem je bil, je in bo vedno najzagrizenejši sovražnik učiteljstva in šole, in sedaj se čudi ter oznanja kot novost, da je napaden! On je bil vedno naš odkrit sovražnik in nasprotnik, tako mora biti tudi učiteljstvo njemu nasproti. Mar naj poljublja palico, s katero nas vedno tepe? Mar naj mu